

TRAUMA NEDISKUTÉRA

Jak dosáhnout toho, aby člověk neměl divný pocit, když věci vidí jinak než většina? A navíc být schopen jim to všem říct!

čtěte na straně 18

BUDIŽ BPC

Za zkratkou BPC se totiž skrývá naprosto jednoduchý, stručný a nekomplikovaný Bezproblémový club.

čtěte na straně 16

PŘEDPOVĚĎ NA PÁTEK

Převážně polojasno, místy přehánky. Nejvyšší teploty 21 až 25 st.C a to i v sobotu, kdy bude převážně oblačno, občas dešť.

8

Proměny

Takřka celý život jezdím na pár přehlídkách, které považuji za součást svého života.

Od dětství na Loutkářskou Chrudim. Hodně se změnila v posledních třiceti letech. Kdeže jsou doby jednoho, nejvýš dvou představení denně, plováren, vináren, pánů s kravatami a dam v róbách? Od začátku osmdesátých let tu začaly semináře a zhoustl počet představení, LCH vyšla vstříc prostorovým

i časovým potřebám inscenací a na přehlídku vtrhlo mládí. Dneska je to uznávaná fiesta divadla s nedefinovatelnou, ale nepopíratelnou přitažlivostí, která okouzlí každého, kdo na ní zavítá.

Dětskou scénou znám nějakých pětaticet let – ještě když se jmenovala Kaplické divadelní léto. Tam jsem zažil něco, s čím se často nesetkávám. Lidi tam nad dětským divadlem diskutovali jako nad něčím, co má mít kritéria jako každé jiné divadlo a ani je nenapadlo, zda to je divadlo. A jak diskutovali: ne-

předříkávali své uzavřené monology, ale postupně a společně rozvíjeli myšlení o daném problému rozvíjením myšlenky předchozího diskutéra. A Kaplice byla divadelníků plná. Teď je na DS seminaristů sotva polovina, často úplných začátečníků, kteří se dívají, proč se má vůbec diskutovat, a těžiště se přeneslo spíš k pedagogice.

Šrámkův Písek osmdesátých let, tehdy přehlídka netradičního autorského divadla, byla akce nabitá skvělými inscenacemi, de-

sítkami mladých vlčáků, kteří toužili dokázat svou pravdu, nabitá myšlenkami a diskusemi. Od devadesátých let tak trochu atrofovala, jakoby nevěděla co se sebou: nově se hledala její náplň a skončilo to u poněkud vágního zaměření na „experimentální“ divadlo, o němž se horko těžko dá říci, co to je a k čemu je to dobré. V posledních letech opět nabyla jisté atraktivitu, ale přehlídka je v městě ztracená a energie, kterou by vyzařovala, jí chybí.

Mladá scéna, vzniklá z Náchodské Prima sezóny, se za tři roky své existence zatím moc proměnit nemohla. Ve své nové, ústeckoorlické podobě se teprve zavádí a nevypadá to špatně. Jsou tu chytří a poznání chtějí mladí lidé, kteří leckdy dávají i porotě na frak, a to je naděje.

A Jiráskův Hronov? Před třiceti lety to byla přehlídka tzv. „činoherního“ divadla, než někdo koncem osmdesátých let přišel s nápadem udělat z ní mezioborovou „žatvu“. Do Hronova dál jezdili milovníci oně „činohry“ a všeliké loutkářské, dětské či divadlopoesijní přivandrovalce trpěli s jistou shovívavostí jen tehdy, když v tom byl pořádný kus „činohry“. Ani dnes není žádný ze zdejších prostorů vhodný pro dětské či loutkové divadlo (co například vidí divák z poslední řady v sokolovně z pěticentimetrových loutek – barevný flíček?) – byť tady tu a tam některé specifické kousky dopadnou nad očekávání dobře. Lekto-porotcovský sbor je nadále složen z lidí, kteří jsou doma především v tzv. „činohře“, a tak tu pořád chybí odborníci, kteří by dokázali vysvětlit specifika jiných než „činoherních“ inscenací a upozornit na to, co nabízejí jiným oborům. Něco se ale přece jen mění. Hronov je dnes plný mladých lidí a lidí středního věku, kteří jsou otevření a dychtí vůči podnětům z jakýchkoli divadelních oborů. Jistě je to zásluha pestrého spektra seminářů, ale svůj díl na tom má i postmoderna, která na nějaké hranice druhů, žánrů či stylů nehledí a bere, kde se dá.

Objíždím sice čtyři či pět přehlídek různých oborů, ale vidět nejzajímavější, neinspirativnější ukázky různých přístupů, prostředků a technik v konfrontaci vedle sebe během devíti dnů přináší přeci jen zřetelnější uvědomění jejich nabídek. To za předpokladu, že JH nebude usilovat o metu vrcholné nadpřehlídky a nebudou sem vybírány inscenace na základě jejich vypulérování „dokonalosti“, nýbrž na základě toho, co zajímavého, nového, inspirativního ze svého oboru mohou nabídnout ostatním, byť by to byla jen dílčí, ale v něčem zásadní jednotlivost.

Pomáhá to neustále si obnovovat vědomí, že divadlo je sdělení o vztazích a jejich proměně jednáním, předváděním pohybem, slovem, zvukem a výtvarným obrazem; ve vyhraněné podobě tedy divadlem pohybovým či tanečním, „činoherním“, hudebním nebo loutkovým...

Luděk Richter

Mě zas tak nezajímá, co lidé říkají...

Hrála v Hanzlíčkově pražské divadelní společnosti a pak v hradeckém Divadle DRAC. V profesním životě se převážně zabývá hlasem. Pracuje pro rozhlas, od devatenácti dabuje (namluvíla Gejtku z Rychlé rotty). Vytváří dialogy a režíruje pro specializovaný dabing např. mého oblíbeného Robina Hooda. Na DAMU učí „hlasovku“ (Kabinet hlasové a mluvní výchovy). Jsem si jistá, že i když bude dělat hajzl bábu, tak si na tom najde něco, co ji bude bavit. S lektorkou semináře SMS Evou Spoustovou Málkovou jsme si poseděly ve Stovce a daly si jedno černý dobrý. Pokud budete mít příležitost, rozhodně se s ní seznámte. Jedná se o osobu, se kterou, i když strávíte Spoustu času, pořád vám to bude připadat Málo.

Jak ses dostala k učení na DAMU a svému způsobu výuky?

Dělala a udělala jsem přijímací pohovor na DAMU. A protože u nás neexistuje žádná škola, kde by se učila práce s hlasem, tak mě vzali asi proto, že mám vztah k lidem. Vlezla jsem do školy a než mě pustili na studenty, tak jsem se chodila rok koukat, jak učí paní profesorky Regina Szymiková a Alena Hesounová. Pak jsem nastoupila do ročníku Milana Schejbalu. A na lidech jsem se učila, tak abych neškodila. Zjistila jsem, že i když čtu, i když hledám souvislosti v těle, tak nic nevím. Tělo je tak biomechanicky propojené a tak psychosomaticky utvářené, že je to stejné jako v celostní medicíně.

Všechno souvisí se vším?

Když se rozřežeš na kousičky, na jednotlivé orgány a budeš se věnovat jen jedné věci, tak nebudeš vědět, proč se to děje a co ti to hází vzhledem k celému organismu. Začala jsem se pořád ptát PROČ. Proč, když dám ja-

zyk na půlku horního patra, tak mi jde najednou dech jinak? Proč to tak je? Neuměla jsem najít zdroj, který by mi odpověděl na různé otázky, které se objevovaly při práci s hlasem. Tak jsem se naučila sama hledat. Jsem tedy hlavně hledač. Když začneš pátrat, tak se před tebou začnou otevírat různé cesty, a když si z každého toho zdroje vytahuješ pro sebe důležité věci a jsi ostražitý... ťukne ti to. Vždycky všechno vyzkouším nejdřív na sobě a pak si to na studentech potvrdím.

Co nejzásadnějšího jsi našla?

Měla jsem štěstí, protože jsem našla asi pět základních učitelů, důležitých pro mou dosavadní cestu a vývoj. Tím, že se učíš, tak se nejvíc vyvíjíš sám. Vlastně je to strašně sobecké. Nejvíce se naučíš tím, že učíš. Našla jsem mimo jiné paní Song, od které jsem pochopila spoustu věcí z energetických systémů v těle. K ní jsem se dostala už ve chvíli, kdy jsem začala studovat čínskou medicínu. Mám za sebou zatím dva roky.

Čím se ty sama řídíš?

Nepředáváš svou moc někomu jinému. Když jsi nemocný, jdeš k doktorovi a spolehneš se na to, že tě chemií vyléčí, tak část své moci předáváš, převalíš na někoho jiného. Pokud pro sebe můžeš něco udělat, tak to pro sebe udělej sám. A to se týká úplně všeho. Je to věc vůle. To jsou mé berličky. Je mi jedno, z jaké kultury, filozofie a z jakého směru si je půjčím. Když mi to prakticky funguje a podpoří klasický způsob školení techniky hlasu rychlejší metodikou, tak to použiju. Věci z mnoha zdrojů se mi skládají do jakéhosi systému.

Jak ho používáš při práci?

Myslím si, že když dostaneš do ruky člověka, kterému záleží na tom, aby se posunul dopředu, pokud jde o jeho hlas a artikulaci, je důležité podívat se na něj. Zjistit, kde je zablokovaný. Alespoň já to vnímám jako bloky. Jako kdybys byl schovaný v nějakém pancíři nebo brnění, které ti nedovoluje být volný a svobodný, fungovat tak přirozeně, jak ses narodil. To jsou zátěže, slupky, které můžeš oloupat, ale zase musíš opatrně, aby se ta slupka prudkostí nestrhla.

Koho dalšího důležitého sis našla pro svůj vývoj?

Olina Walló měla něco, čemu se říká české stříbro. Je to nesmírně zajímavá a obrovská ženská. Měla jsem štěstí, že si mě pustila do svého okruhu, naučila mě upravovat filmové dialogy. Ale deset let jsem také seděla u ní na schodech a pozorovala jsem, jak režíruje herce. Dělal jsem i dabingovou režii a s vlastní úpravou – ještě pořád starou metodou, kdy máš čas na práci s herci. Nemůžu zavřít herce do studia a pustit červené světýlko, nevysvětlit mu, co ta postava hraje. Postupně přicházím na to, jací lidé jsou. Čím

jsem starší, tím víc si vážím lidí kolem sebe. Když jsem byla čistě jen herec, tak jsem to nijak moc neřešila – jasné: přijde, řekne. Ale když jsi na druhé straně a vidíš, že přijde člověk, který ti poskytne materiál, který je nedefinovatelným způsobem drahý, cenný, podstatný, tak posune tvou práci někam, kam jsi vůbec nečekal, že by to mohlo dojít. To jsou neočekávané momenty, jako když najdeš poklad, zakopneš o zlatou cihlu.

Při dabingu je nejdůležitější strefit se textem do pusy, ne?

Když koukáš na lidské typy a každý den si studuješ lidi, jak se hýbou a jak mluví při tom pohybu, při úpravě dialogu tě zajímá, co dělá tělo a jak se člověk dívá a na co přitom myslí. A podle toho to děláš. Co říká text, není v zásadě tak důležité. To, že se mu trešíš artikulačně do pusy, vymyslíš vždycky. Podstatná je myšlenka pod tím. Když pak děláš s živými herci a typologiemi lidí, začneš je vnímat jinak. Mě zas tak nezajímá, co lidé říkají, mě zajímají druhé struktury.

Jak se cítíš na Hronově?

Tady jsem celkově nadšená. Neumím vůbec odpočívat, takže mi vyhovuje tenhle příšerný rytmus. I když pak v jedenáct omdlívám a přetahuju maximálně do půl druhé, protože musím být také zodpovědná, abych byla přítomná na semináři. To, že nemám pořádně žádné pauzy a jen přebíhám z jednoho na druhé, je paráda. Mám pocit, že jsem v plném nasazení. Nebaví mě žádná stagnace. Na ženskou jsem moc jangová, což není moc dobře, někteří lidé to blbě snášejí.

Jasanka Kajmanová

Rozšířenou verzi rozhovoru
naleznete na www.jiraskuvhronov.cz

EXPERIMENT, EXPERIMENTÁLNÍ DIVADLO – pokus v umění hledající nová témata, především však *formy* a postupy, zpochybňující konvence; týká se všech složek a prvků, jejich podílu a způsobu propojení. Po druhé cituji ze dvou důvodů z Praktického divadelního slovníku Ludka Richtra. První je ten, že tak, jak toto dílo „digitálně“ čtu, tím více shledávám jeho užitečnost a vřele jej doporučuji všem, kdo chtějí být jen minimálně přemýšlet a diskutovat o divadle. Neboť jak se máme dorozumět, jestli nejsme schopni alespoň v elementární poloze sjednotit pojmenování jistých jevů? Což pro dvě představení, jež včera vstoupila do hronovského programu platí mnohonásobně. Byla nominována a doporučena z přehlídky **experimentujícího** amatérského divadla, Šrámkova Písku – a nesu za to svůj díl odpovědnosti. Myslím si totiž, že pro pohled na Ambrosii a snad ještě více na Asi ani zahradu, je to, co ten citát prohlašuje, snad jediné možné východisko k tomu, abychom je nějak pojmenovali. Dovolte, abych zhustil a zestručnil slova, jímž Luděk začíná citované heslo: experiment je vždycky pokus, jehož výsledek je nejistý, neznámý a tím i překvapující až šokující. V každém případě se vzpírá tomu, na co jsme až doposud byli zvyklí. Vždycky jsem byl přesvědčen, že jeho neideálnějším působištěm je amatérské divadlo, které se nejsnadněji a nejspíše může pohybovat mimo jakékoliv předpisy institucionalizace. Když na konci 80. let jistý pařížský plynárenský úředník a ochotník Antoine založil spolu s dalšími amatéry na bázi naturalismu nové divadlo, nazval je Théâtre libre – volné, svobodné, nezávislé – divadlo, protože nechtěl být nikomu za nic a ničím zavázán: ani v tvorbě ani za existenci, za možnost pracovat a hrát. Pravda, zadlužil se na celý život, ale stálo to zato. Jeho pokus založil celou velkou éru divadla. A kdyby K. S. Stanislavskij nebyl zároveň majitelem prosperující továrny a nadšeným ochotníkem jménem Alexejev, jenž mohl své peníze vložit do divadelního experimentu, jímž boural mnohé konvence divadla své doby a navíc jej v první řadě budoval na základech etických odmítajících praxi divadelních zákulisí, pak bychom v dějinách neměli jeden z jevů, jímž evropské divadlo vstoupilo do svého novověku.

Příznijte tedy – ať už se nám ten experiment líbí nebo ať jej máme plné zuby – takovým pokusům amatérů jejich potřebnost, užitečnost a možná i slavnou budoucnost.

Ovšem za podmínky, o níž Richtrova formulace také mluví: že alespoň trochu otevře dveře do umění.

Jan Císař

Recenze

Divadlo Tramtarie, Olomouc

Názory

Moc se nám to líbilo. Nejvíce se nám líbil Pračlovíček, jak se učil chodit.

Mám rád pohádky a tohleto byla nádhera. Moc se nám to líbilo, hezké to bylo.

Bylo to hezké představení, dokud jsem jej viděl. Pak jsem na chvíli zavřel oči.

Moc se mi to líbilo. Myslím si, že bylo hodně pro děti. Akorát ti dinosauři mi tam nějak neseděli.

Bylo to fakt pěkné. Měli to pěkně vymyšlené. Rekvizity a jak to logicky na sebe navazovalo.

Tento olomoucký soubor velmi dobře znám a myslím, že z jejich představení bylo tohle nejzdařilejší. Moc se mi to líbilo a určitě to jako agentura objednáme pro děti do Zlína nebo do Rožnova. Bylo to úžasné.

Jó, moc se mi to líbilo. Pro děti to bylo takové pěkně poučné.

Jó, taky se mi to líbilo. Přijde mi, že to bylo hodně dobré. Jen mi přišlo trochu divné, že dinosauři a mamuti, no... Že žili jakoby v jednu dobu. Ale i tak to bylo vtipné a zajímavé.

Dětský divák společně s pračlovíčkem objevuje svět

Olomoucké divadlo Tramtarie získalo doporučení k účasti na letošním Jiráskově Hronově na Národní přehlídce činoherního divadla pro děti a mládež Popelka Rakovník 2010. Na scénu SJČ uvedlo pod názvem O pračlovíčkovi hravý fiktivní příběh z dávných časů, kdy první lidé objevovali okolní svět.

Dramatický text napsal režisér inscenace Vladislav Kracík. Nelze nechat bez povšimnutí zřetelnou, i když velmi volnou, inspiraci dnes již klasickým televizním večerníčkem O človíčkovi, který napsal v roce 1985 renomovaný autor a režisér, hronovský rodák Josef Lamka na námět Zdenky a Pavla Teisingerových. Třináctidílný seriál se dočkal premiéry roku 1987 a rok nato získal Cenu Československé televize. Dlužno dodat, že Josef Lamka proslul také jako autor komiksových seriálů pro kultovní časopis několika generací českých dětí Čtyřlístek. To vše píšou proto, že olomoucká inscenace svým stylem působí, jako by čerpala inspiraci právě z poetiky těch jednoduchých večerníčků, které jsou ještě bez mluveného slova a ve kterých dominují vizuální vjemy a srozumitelná melodická hudba. Anebo z komiksových příběhů, kde se texty vejdou do bubliny nad postavou, omezují se na jádro sdělení a často užívají citoslovce...

Inscenace je založená na v základě jednoduchých, ovšem hravě rozvíjených dramatických situacích a na příjemném, talentovaném hereckém výkonu představitelů titulní role (Martin Dědoch). Výrazným prvkem hry jsou animace předmětů a loutek, které vždy velmi organicky vyvěrají ze situace na scéně (např. scéna s ohněm nebo scéna s vosou/vosami).

Dětský divák společně s pračlovíčkem objevuje svět. To je bezesporu vhodný námět divadla pro děti. Problematičtější je však jeho dramaturgické uchopení. A to hned v několika ohledech.

Za prvé je tu nepoměr mezi funkčními jevištními akcemi pračlovíčka, opice a dalších postav a mezi poněkud nadbytečnými (nebo alespoň nepotřebně dlouhými) výstupy vypravěčů, jejichž hlavy se vynořují za horizontem malované scény. Tím spíše, že herečka, která ve všech svých ostatních rolích během inscenace podává kvalitní výkony, se v roli vypravěčky uchyluje k neadekvátně líbivé modulaci hlasu a jednotlivá slova před námi doslova maluje.

Za druhé v sobě inscenace kombinuje kvalitní humor s humorem nižšího řádu. Mezi značné množství skvěle vystavěných gagů patří například způsob, jakým človíček uloví, aniž by to sám tušil, svou první rybu, dále způsob, jakým náhodně rozfouká oheň, a nebo způsob, jakým náhodou poprvé poklekne před ženou. K jednoduchým, a přitom důvtipným slovním žertům patří pojem „doba medová“ nebo první vyslovení slova pes na základě okřikování uštěkané šelmy citoslovcem „ps...psss...pesss“. Ovšem v inscenaci nechybí ani žerty o poznání podbízejší. Hra s citoslovcem „prd“ je toho – i přes dobré vypointování v ději – zářným příkladem.

Do třetice svých převážně dramaturgických výhrad musím položit otázku, zda zvolené téma neposkytovalo inscenátorům víc možností, než kolik využili. Inscenace nabízí dětem inteligentní divadelní zábavu, rozvíjí v nich fantazii a smysl pro humor, je velice sdělná a přivádí na scénu hrdinu, se kterým je možné se dobře ztotožnit. Proti tomu ale rezignuje na možnost předat dětem nějaké hlubší etické poselství. Jedním z prvních slov, které se každé dítě naučí, bývá „máma“. Pračlovíček vyřkne své první slovo, nepočítáme-li jednoduché citoslovce, přímo před našima očima. A je to slovo meloun. Proč? Podobně nevyužitě je i téma samoty a soužití s první ženou nebo téma prvního přátelství mezi človíčkem a psem. Inscenace tyto motivy využívá primárně jako zdroj situačního humoru. Nikoli pro sdělování témat.

Zajímavé je také to, že většinu objevů a poznání učiní Pračlovíček nikoli na základě snažení, nýbrž náhodou. Tady je jasné, proč tomu tak je. Takový výklad skýtá nesporně více příležitostí k tvorbě gagů. Postava Pračlovíčka coby objevitele pravěkého světa je tím však ochuzena.

Nejde mi přitom o edukaci! Licenci, podle které nejde o vlastivědný exkurz, ale o hru na pravěk, jsem přijal bezesbytku. Nevadí mi, že se pohybuji spíše v „době medové“ než v konkrétním časovém úseku. Naopak! Přesto se domnívám, že pokud inscenace promlouvá k nejmladším dětem, nemusela by předkládat právě jako neomezené bezčasí, ve kterém se člověk setkává s dinosaury a opice zná gesto pohledu na hodinky...

Přes dílčí výhrady musím konstatovat, že inscenace rozhodně patří do množiny

Vladislav Kracík: O PRAČLOVÍČKOVI

kvalitního amatérského činoherního divadla pro děti! Ne náhodou už byla uvedena na několika prestižních přehlídkách a z festivalu Dítě v Dlouhé si přivezla do Olomouce Cenu diváků. Jsem přesvědčen, že ve srovnání

s ostatními inscenacemi pro děti obstála také v kontextu programu letošního Hronova.

Luděk Horký

Jak Pračlovíček k inscenaci přišel

Mám malého synka a manželkou mi svěřená povinnost je, když už přece jsem „od toho divadla“, chodit s ním na dětská divadelní představení. A tak se řízením osudu a mé ženy stalo, že pohádku O pračlovíčkovi Divadla Tramtárie z Olomouce jsem už měl možnost vidět před JH. Zhlédli jsme ji se synem v rámci festivalu Dítě v Dlouhé (kde získala Cenu diváka). Protože jsme zrovna v období před tím absolvovali několik ne právě podařených kousků (u kterých jsem se trápil samozřejmě hlavně já, Kryštof si hravě nacházel v jejich průběhu klidně jinou zábavu, odejít však nechtěl – a které vrcholily neuvěřitelně nevkusným pitvořením herců v pohádce o indiánském kmeni Čučudejů Městského divadla Zlín), byl jsem Pračlovíčkem skoro nadšen.

Človíček z dětských kreslených večerníčků a leporel (v předloze se titulní postava jmenuje Človíček), může být jistě vděčným inscenačním materiálem pro soubory, které se věnují tvorbě pro děti. Je v něm dostatek různorodého materiálu pro výběr, k rozehrání, dotvoření, je v něm obsažen humor i poučení, jde o kratší útvary, jejichž délku unese i pozornost malého diváka.

Ale teď už k samotné olomoucké inscenaci. Její nejsilnější stránkou je podle mého mínění výkon Martina Dědocha v roli Pračlovíčka. Jeho úkolem je vlastně rozehrát klaunský part, protože Pračlovíček je stejně jako většinou klaun postaven do základní situace, že *neví*. Neví, k čemu je ruka, které ovoce se jí, co dělá včela, k čemu je oheň atd. až k tomu, k čemu je Praha a jak se k ní chovat. A to vše, samozřejmě se spoustou ko-

mických omylů, při nichž děti v hledišti toho ví vždy víc, než on, musí postupně zjišťovat, dovídat se, objevovat. Představitel hlavní role tento svůj úkol plní s autenticitou, hravostí, schopností přesného načasování komických situací, se schopností navázat a rozvíjet kontakt s hledištěm. Tam, kde se jeho výkon spojí s dobrým režijním nápadem při výstavbě situace, např. při objevování k čemu je oheň a náhodným zjištění, že je možné ulovit a upéct rybu, je inscenace nejsilnější.

Spoluhráče při rozhrávání příběhu má Pračlovíček ve dvou vypravěčích. Ti nás do příběhu uvedou, průběžně ho komentují a také rozhrávají pomocí masek a různých typů loutek zvířata, s nimiž hrdina komunikuje a vůči nimž jedná. Nakonec vypravěčka vstoupí do role Prahačky. Zde se ale už musím zmínit i o problémech, které v inscenaci nacházím. Výkony obou těchto herců pro mne často postrádaly větší míru přesvědčivosti, oba měli tendenci přehánět, zbytečně předimenzovávat, se snahou o rádobyzkomický výraz, jak slovo, tak pohyb. A v samotném příběhu se objevovaly situace a motivy, které postrádaly určitou logiku, spojitost s rozvíjeným příběhem a způsobem vyprávění či byly jinak zavádějící, např. soubor je dinosaura s mamutem (?), proč zrovna kočka má takový zájem nedat Pračlovíčkovi meloun (?), kde se najednou vůbec ta kočka vzala atd. atd.

Všechny tyto nepřesnosti mi však nedokázaly rozbít základní tah představení, takže i zde, na JH, pro mne bylo představení pračlovíčkovského leporela poměrně příjemným zážitkem.

Aleš Bergman

Pět premiér do roka

Po představení Divadla Tramtárie Olomouc O pračlovíčkovi jsem na chvíli zdržel vedoucí souboru Petru Němečkovou.

Na Hronově jste měli jiné herecké obsazení než na Popelce. Proč?

Představení máme alternované, protože s ním dost často vyjíždíme. Ne vždy všichni herci mohou, takže máme na pár rolí zdvojené herce. Na Hronově hrál Lojza Pešek za Dášu Rybářovou, takže to bylo trošku jiné.

Co má v současné době Tramtárie na repertoáru?

Na konci letošní sezóny jsme měli premiéru Války s mlouky od Čapka. Říkáme si, že by to mohl být hit příští sezóny. Do příští sezóny chystáme Brutální Nikitu Podle filmu Luca Bessona, doufáme, že se to povede. A pak si ještě troufneme na Tracyho tygra od Williama Saroyana.

To není málo na jednu sezónu. Kolik vás v souboru je?

Okolo patnácti. S tím, že uvádíme pět premiér do roka. Lidé to dělají jako koníček, ale myslím, že soubor snese srovnání s profesionální scénou. Herci se různě prostrídávají a v divadle tráví svůj veškerý volný čas.

Jak vysokou máte diváckou naplněnost?

Máme často vyprodáno a naplněnost v průměru okolo osmdesáti pěti procent. Je jasné, že některé akce budou obsazené méně – například divadlo poesie. Jiné jsou však zase naplněné tak, že se ani nedostanou vstupenky na všechny zájemce.

-saj-

DS Malé dvě, ZUŠ Jaroměř

Recenze

Když dva dělají totéž, může to být totéž, i když to dělají úplně jinak...

Hrát pro děti může každý, tedy i děti, často si ale hrají spíš pro sebe nebo nehrají vůbec. To ale naštěstí pro dvě loutkové pohádky, O veliké řepě a Kdo zachrání princeznu, neplatí. Zvláště v té první ze ZUŠ v Jaroměři, jejíž soubor už svým názvem Malé dvě naznačuje, že nepůjde o dospělé, si dvě dívky tak ze čtvrté třídy (jestli jsem to netrefil, moc se omlouvám) hrají parádně. S mírně proškrtaným textem Františka Hrubína přitom zacházejí pietně, tedy ještě spíše velmi zručně. Verše se tu říkají po významu a dramaticky hrají. Když má dědek zavolat na sluníčko, tak na něj opravdu pěkně zavolá: „... počkej, zlatovlasý kloučku,...“ a ono počkej se nese sokolovnou až ven a snad to slunce opravdu uslyšelo, protože na chvíli vyšlo. Dědek, bába, vnučka a všechny ostatní postavy včetně přidané žízaly tu hrají maňasci

za jednoduchým parvánem, přiměřeně typu loutek se používá opravdový hrnec a lžíce. Na konci dojde i na skutečnou, byť už zavařenou, červenou řepu. Ale síla a vtip kratičké inscenace je v detailu, dívky umí na malé ploše vypointovat situaci a jestliže žízala v první scéně vráně unikla, v té poslední ji krákoravý opeřenec překvapivě sežobne. Používá se tu i perspektiva, aby byla řepa opravdu veliká, loutky se ve scéně tahání zmenší. Pracuje se i se zvukem, živé ruchy si obě herečky vytvářejí samy. Jistě by se našlo i pár nepřesností při hře s loutkami, odpustil bych si i těch pár přidaných slov („tak jdeme“ například), která Hrubín nenapsal, ale to jsou jen maličké vady na kráse, které podtrhují výborný výsledek. Takhle si představuji ukázkovou práci s dětmi v umělecké škole.

strana 8 →

Názory

Pěkně se to holčičky naučily!

Je to fajn, když si to vyzkoušejí. Ale mě tento typ divadla moc nebere.

Hrubínovy veršované pohádky jsem měla ráda od malička. Takže tohle mně připomnělo dětství. Bylo to docela hezky, hravě udělané.

Dědek řepu zasadil, do pole se posadil... Co k tomu říct. Ale vrána byla pěkná.

Dětské divadlo - asi to tak má být. Snad se dostanou i dál.

Recenze

František Hrubín, Jarka Holasová : *O VELIKÉ ŘEPĚ*

Loutka v rukou dítěte

Jarka Holasová patří od roku 2005 k stálým účastníkům Loutkářské Chrudimi, ať už jako loutkoherečka ve svých sólových projektech, nebo jako vedoucí a režisérka dětských a mladých souborů LDO ZUŠ F. A. Šporka v Jaroměři. Nutno dodat, že je jako režisérka velmi produktivní, a není výjimkou, když na celostátní přehlídku postoupí hned s několika novými inscenacemi.

Pohádka *O veliké řepě* asi ve své jednoduchosti neohromí hronovské publikum, její čistota a úspornost ale zasluhují ocenění. Soubor *Malé dvě* je z jaroměřské ZUŠ nejmladší, tvoří ho dvě dívky, pro něž je drobná hříčka teprve druhým divadelním pokusem. Hrubínova veršovaná pohádka je vhodně zvolená vzhledem k jejich věku a dovednosti a po většinu času jim také velmi příjemně a přirozeně plyne z úst. Text je jednoduše ilustrován a rozehráván na paravánu několika maňásky, prstovými a dalšími drobnými loutkami. Příběh rámuje vrána, kterou dívky stejně jako ostatní loutky dovedně animují. Za ocenění stojí i cit hráček pro časování si-

tuací a temporytmus. Za slabinu miniinscenace pokládám scénu vytahování řepy, která působí jaksi „uprtěně“ a nevýrazně, zřejmě proto, že tolik postav najednou už dvě loutkoherečky opravdu nedokážou zvládnout. Pohádce tak schází přesvědčivější vrchol.

Tato hříčka každopádně může sloužit jako ukázka toho, jak výhodná a přirozená je pro divadlo hrané dětmi loutka. Dítě se za ni může „schovat“ a nemusí stát na jevišti „samo za sebe“. Loutka navíc z principu nevyžaduje psychologický ponor a umožňuje odstup od postavy, kterou by dítě klasickými činoherními prostředky v žádném případě nemohlo uhrát.

Je samozřejmě dobře, že se pohádka hrála v sokolovně – nejmenším divadelním prostoru letošního Jiráskova Hronova. Myslím, že bychom si ji ale mnohem víc užili v sále zhruba polovičním, kde by energie obou šikovných dívek měla šanci dosáhnout ke všem divákům a kde bychom měli šanci rozpoznat detailní podobu jednotlivých loutek.

Jakub Hulák

Rozhovor s DS Malé dvě

(Lenka Jechová a Karolína Novotná)
a také s režisérkou Jarkou Holasovou

Já mám moc ráda tyhle veršované pohádky Františka Hrubína. Znály jste je vy už předtím?

Znály jsme je.

Já jsem přednášela z téhle knížky 2 x 7 pohádek Palečka (Kája). A pak jsme si vybraly tři další, a nakonec vyhrála Řepa.

Baví vás víc veršované věci nebo vyprávění?

Mě spíš vyprávění. (Lenka) Mě baví obojí. (Kája)

Jak dlouho už se věnujete divadlu?

Už dlouho, tak tři čtyři roky. Do lidové školy chodíme dva roky. Předtím už jsme hrály divadlo s Blechama, které vedou Maminy.

Vy jste teď vlastně samostatný soubor?

Při tomhle ano. Předtím jsme už dělaly pohádku *Bez konce* podle Boženy Němcové. Vždycky si k tomu něco vymýšlíme, a taky trochu pomáháme s loutkami, které jinak vyrábí Jarka.

Pro Jarku: Vy máte těch skupin více, že? Kolik jich zvládáte a jak to funguje?

Já mám kolem padesáti žáků od přípravy, což jsou i předškoláci, až po ty, co vydrží a vyhodí oba cykly Základní umělecké školy (jako Jakub Maksymov). Dělán s nimi, co máme v učebních plánech. Ty menší skupinky jsou z dětí, které chtějí trochu víc než ostatní, a víc pracují. Nejprve se předvedou na pravidelných školních předváděčkách dramaťáku jednou v roce. Když se zadaří a máme pocit, že by to mohlo fungovat i před širším publikem, přihlásíme je do soutěže, na nějaký festival, abychom slyšeli i jinou reflexi, než jaká je od publika složeného z maminek a babiček, kterým se líbí všechno.

jas

Recenze

Polehňovi, Hradec Králové

Názory

Působilo to na mě jako agitace pro rodiče, aby taky hráli s dětmi divadlo.

Nějak se mě to nedotklo – nevím, jestli sem takové věci patří.

Prostě rodinné divadlo, vhodné asi tak pro příbuzné.

Mně při představení vadilo, že tam byly řvoucí děti. Takže jsem to moc neslyšel.

No, měla jsem pocit, že něco takového bychom doma taky byli schopní udělat, a možná by nás to i bavilo. Ale dávat to na Hronov?

Návod, jak dělat divadlo s vlastními rastrolestmi.

strana 6 →

A pak je tu druhá pohádka, tentokrát úplně rodinná. Kdo zachrání princeznu je totiž autorským dílkem rodiny Polehňovy, věkový průměr je tedy samozřejmě vyšší než u předchozí inscenace, byť nejmladší herečce hádám čtyři (a jestli jsem se spletl, moc se omlouvám...). A přestože tatínek a maminka vypadají jako principálové, autorem námětu je starší dcera (věk už neodhaduji, vzdávám se) a hlavní role, princeznu i draka, hrají také obě holčičky. Na velmi prosté scéně s jednoduchými marionetami se odehraje prostinký příběh. Princezna pořád tancuje, je jí potřeba vdát, tatínek král jí slíbí prvnímu, kdo přijde, to je ale, bohužel, drak. Rodičovský pár nejprve zkusí cestu klasickou, násilnou, rytíři ale odtáhnou poraženi a tak se pan král alespoň pokusí zachránit dceru. Vyhlásí, že princeznu dostane ten, kdo draka nezabije.

A tak si pro ni (a s ní ve veliké otvírací tlamě) přijde sám drak. Rodiče moc rádi nejsou, ale když už to tak dopadlo, zavelí se: „Polibte se, děti.“ A drak se promění v prince. Ještě jedna rozkošná odbočka, maminka královna utíká políbit krásného prince a – změní ho zpátky na draka. Naštěstí platí i druhý polibek od princezny. Hurá. To všechno je odehráno velmi, asi by se řeklo, stylizovaně a ústojně. Situace se často opakují, dialogy jsou vtipné a krátké. Celá rodina si zaujatě hraje, ale má od hry trochu odstup, nehraje si totiž pro sebe, ale pro publikum! A tenhle rozdíl tu cítí všichni. Děti, byť jich na představení, které jsem měl možnost vidět, bylo málo, reagovali živě a nadšeně. A já si v duchu říkal, to je ale krásná rodina, loutkářská. Děkuju mockrát.

Marek Bečka

Kdo zachrání rodinné divadlo

Rodinné divadlo manželů Polehňových bylo do programu Jiráskova Hronova doporučeno z Loutkářské Chrudimi jako zajímavá ukážka fenoménu rodinného divadla, které se na přehlídkách objevuje jen vzácně. Autorská pohádka, jejíž autorství je připisáno starší z dcer známého hradeckého loutkáře a učitele ZUŠ Jiřího Polehni, mezi chrudimskými diváky výrazně zarezonovala. Jak jsem psal na začátku července do Zpravodaje LCh: „... Jde o drobnou inscenaci, která má zřetelný tvar a opírá se o kvalitní autorský text. Ten je vzdálen všem svévolně poskládaným ‘popleteným pohádkám’, je chytře a dovedně sestaven ze známých pohádkových motivů a tvoří nový svěbytný a vtipný příběh, v němž zaznívá téma královské cti či chytrosti, která draka úspěšně dovede k vysvobození ze zakletí. Příběh je vyprávěn velmi úsporně a s humorem, pod laskavým nenápadným vedením otce rodiny, Jiřího Polehni. ... Další kvalitou inscenace jsou loutky, spolu s jednoduchou

a výtvarně čistou scénou stolního divadla (vše z dílny Jiřího Polehni) výborně slouží rodinnému formátu autorského pohádkového příběhu.“

Je zřejmé, že je pohádková hříčka limitovaná (loutko)hereckou nezkušeností zejména mladších členů rodiny, takže bychom v ní mohli hledat nejrůznější nedostatky. Je otázka, zda by to mělo smysl, rodinné divadlo se zkrátka odehrálo a splnilo svůj smysl. Samozřejmě bylo znát, že s hronovským publikem pohádka už zdaleka tolik nerezonovala. Byla nejprve vytržena z domácího rodinného prostředí, kam patří asi nejvíc, dočkala se velkého ohlasu i mezi loutkáři v Chrudimi, kteří ale pro Polehňovy také nejsou nikým jiným, než velkou rodinou. Jiráskův Hronov rodinné či domácí prostředí rozhodně nenabízí. A kdybych psal o neadekvátním hracím prostoru, už bych se opakoval...

Jakub Hulák

Rozhovor s rodinným souborem

Polehňovi

K otci: Vy jste zkušený divadelník, ale myslím, že váš rodinný podnik je něco zcela nového. V programu figurujete pod názvem Polehňovi, ale našla jsem ještě jeden název Poli...

To jsou dvě věci, které nesouvisí. Mám divadlo Poli ještě s bratrancem a Jardou Ipserem z Trutnova, který funguje od počátku 90. let. Ale tohle jsme si udělali vlastně tak pro radost. Magdaléna vymyslela námět asi před dvěma či třema lety, a tak jsme jen čekali, až Anna trochu povyroste. Takže v zimě nadešel ten čas, kdy mě holky donutily, abych udělal výpravu a začali jsme zkoušet. On vlastně ten čas nadešel už loni v létě, kdy jsme si v Chorvatsku napsali text na Magdalénin námět. Pak jsme ho zaplaťpánbůh ztratili a Magda to napsala znova. Když jsme ho pak zase našli, zjistili jsme, že bylo dobře, že jsme to ztratili, protože byl úplně blběj. Tak jsme to podle toho Magdina textu trochu učesali a udělali jsme si takové obyčejné rodinné divadlo bez jakýchkoli ambicí. To, že jsme tady, je naprosto podivná shoda okolností, která nás velice těší.

Kolikrát jste to už hráli?

Hráli jsme tak do deseti představení, třikrát na Chrudimi, jednou na krajské přehlídce. A když jsme hráli v Děčíně s divadlem Poli, tak jsme se vždycky jako s přídatkem vnutili s tímhle, abychom si to vyzkoušeli před publikem. Protože jinak jsme to hráli jen na rodinné oslavě.

Chcete v rodinném týmu pokračovat?

Holky by chtěly, ale my si se ženou teď chceme udělat své představení. Takže jsme došli k takovému kompromisu. Je to představení pro mateřské školy, a aby holky nepřišly zkrátka, uděláme dvě alternace s tím, že to můžeme hrát jako celá rodina nebo jenom ve dvou. Uvidíme, jak se to povede.

Holky, můžete se představit a říci, kolik vám je let?

Já jsem Magda a je mi deset let. Vymyslela jsem tu pohádku, a chtěla jsem, aby byla se zajímavým koncem.

Já jsem Anička a je mi šest. Tohle je moje představení a líbí se mi to. Jen se trochu bojím, že to zkazím.

jas

LD Maminy, Jaroměř

Recenze

Velké indiánské mlčení

S přímou nominací z Loutkářské Chrudimi 2011 přijela na 81. Jiráskův Hronov Malá indiánská pohádka. Jde o dvacetiminutovou loutkovou pohádku určenou dětskému publiku. Uvedena byla na závěr jednoho bloku společně se dvěma dalšími chrudimskými drobníčkami v sokolovně, tedy v prostoru, který by pro ni měl být ideální. Přesto si troufám říct, že nejsem jediný divák, ke kterému kouzlo jevištní imaginace nedolétlo.

Loutkové divadlo Maminy z Jaroměře převyprávělo pomocí jednoduchých loutek a statické jevištní výpravy pohádku o tom, kde se vzalo na obloze slunce a proč jej na jeho nebeské pouti doprovází měsíc. Indiánské babičky o tom prý vyprávějí malým indiánům a Maminy v prologu slibují tento příběh vypravovat teď nám. Nemohu si odpustit poznámku, že tento příslib zazní z jeviště ústy vypravěčky s nezáměrnou strašidelností v hlase spíš jako poselství neznámé a netušené hrozby než jako pozvánka k podomácku vyprávěné divadelní pohádce...

Ve své textové rovině je pohádka stylově čistá, poetická, vysoce obrazotvorná a nepostrádá humor. Ovšem jen pokud ji vnímáme coby literární předlohu. Dramatizace se mi jeví jako nešťastná, neboť ponechává drtivou část dramatického děje v promluvách hned dvou vypravěčů, místo aby jej znázornila prostřednictvím dialogu a dramatického jed-

nání hrdinů příběhu. Měli bychom si uvědomit, že vypravěč je ve svém principu vysoce nedramatickým elementem, posilujícím vždy epičnost na úkor jednání. Zvláště pokud mezi vypravěčem a vyprávěnou látkou neexistuje žádné napětí, vypravěč děj nekomentuje, jen posouvá poněkud nudně kupředu. Příběh sám je dynamický a nepostrádá vyvrcholení v podobě oběti princezny Slunce, nicméně jeho jevištní ztvárnění zůstává nadmíru statické. Jevištní akce se omezuje na otročkovou ilustraci vyprávěného textu (příkladem budiž popisné kácení stromů). Doslovnost v jevištním popisu poetiku vyprávěného textu nezhodnocuje, nýbrž oslabuje. Inscenace disponuje jediným nosným výtvarným nápadem s perspektivou postav (loutek), odbíhajících z popředí do pozadí vcelku neměnné scény. Tento nápad je nadužíván, což by ani nevadilo, je však v jevištním tvaru zcela osamocen. Nástupy postav na scénu i jejich odchody jsou stereotypní a působí zdoluhavě. Nezřídka se stane, že je loutka po dobu své repliky otočena k hledišti zády, což ještě více oslabuje sdělnost inscenace.

Vše, co jsem si o souboru přečetl v programové brožuře, ve mně probudilo značné sympatie. Inscenace Malé indiánské pohádky ke mně ovšem promluvila jen velkým indiánským mlčením.

Luděk Horký

Názory

Mně se to moc nelíbilo. Nebyla tam žádná magie, jak bych si u indiánů, a zvláště toho šamana představovala.

Kdyby si vzali Jáchyma Topola, když už chtěli dělat indiánské pohádky.

Hezky udělaná muzika a ty zmenšující se postavičky.

Ten příběh o slunci a měsíci se mi líbil, ale zdálo se mi to moc při zemi, postrádala jsem tam to nebe.

Je to takové táborové představení.

Jana Dvořáčková: **MALÁ INDIÁNSKÁ POHÁDKA**

Recenze

Pouhé vyprávění

Budu vám dneska vyprávět pohádku starou tisíc let... Právě tak začal své představení o tom, kde se vzalo slunce na obloze a proč jej na jeho nebeské pouti doprovází měsíc, soubor LD Maminy z Jaroměře.

Malá indiánská pohádka Jany Dvořáčkové má jednoduchý, lehce čitelný příběh mytického charakteru, který se jaroměřské Maminy rozhodly převyprávět pomocí loutek – jednoduchých samostojných marionet. Na stole vytvořily kukátkové jeviště se třemi plány: indiánským táborem, lesem s nejvyššími stromy a Modrou horou. Scéna příjemná pro oko, jednoduchá a funkční. Bohužel loutkově nepříliš dobře využita. Snad jediným, ale zato ne zrovna originálním „loutkovým fíglem“ bylo použití loutkových dvojníků pro potřeby hraní v jiném, prostorově vzdáleném prostředí. Jaroměřským se dle mého nepodařilo vytvořit dostatečně silnou

situaci, ve které by loutky skutečně jednaly a nejen „postávaly“. Místo toho, aby si divák užil „loutkové zázraky“, divadelní metaforu a nápaditá výtvarná řešení, sledoval pouhou ilustraci příběhu a poslouchal vyprávění celkem milého příběhu. V tomto ohledu soubor sice dostal svému úvodnímu slibu, ale nejsem přesvědčená, že to bylo ku prospěchu celkovému vyznění pohádky.

Přestože se Maminy Jaroměř snažily svou inscenaci zrytmizovat využitím vhodných hudebních nástrojů – starého afrického bubnu djembe, chimes a flétny, tempo pohádky bylo líné; atmosféra šamanského vyprávění mýtů pro mě nevznikla. K dobrému vyznění ve středu odpoledne bohužel nepřispíval ani fakt, že se herci tu a tam „nenápadně“ káravě podívali do hlediště, snad aby si tím zjednali pozornost neklidných diváků.

Zuzana Vojtíšková

Rozhovor s členkami souboru Maminy

Janou Dvořáčkovou
a Zdenou Broukovou

V programovém bulletinu jsem si přečetla upoutávku, že LS Maminy jsou dvě domácnosti plné odstrižků apod. Docela si to dovedu představit. Ale prozradte, jak vzniklo konkrétně tohle představení?

Nebylo to ani na přímou zakázku, ani na objednávku. Ale jezdíme už několik let hrát na dětské tábory a ty mají každý rok určité téma. Loni měl tábor, na který jezdíme nejdřív, téma „Indiáni“. A my jsme jim slíbili, že pro ně uděláme indiánskou pohádku. Když už jsme to slíbili, tak jsme to splnili a udělali jsme tohle představení. A ono se nějak dost líbilo, tak ho hrajeme stále.

Hodně se inspirujete pohádkami různých národů – našla jsem ve vašem repertoáru pohádku litevskou, bratří Grimmů či Miky Waltariho.

Určitě nás hlavně baví inspirace jakýmkoli pohádkami. Předem si nevybíráme, nic nevylučujeme. Když nás ta pohádka něčím zaujme, představíme si, že by ji šlo zahrát a vytvořit při tom něco zajímavého, tak s ní začneme pracovat.

Jak vzniká výprava a loutky, případně další prvky představení?

Je nás víc a každý je v něčem šikovný a toho dá do představení nejvíc. Zdena většinou dodává kostýmky na loutky. Máme velice šikovného technika, který vymyslí různá hejblata tak, aby fungovala. Máme taky šikovného výtvarníka a hudebníka. A pak máme děti se spoustou fantazie, takže nám taky dost poradí.

Máte teď rozděláno něco nového?

Už to můžeme prozradit, protože jsme si to tady včera před divadlem přečetli. Bude to představení inspirované klasickými ruskými pohádkami.

jas

Recenze

Divadlo Kámen, Praha

Názory

Představení bylo zajímavé hlavně hudebním doprovodem. Ale Bohunka, která tady byla před dvěma lety, pro mě byla lepší.

Nejlepší představení, které jsem od Kámeny viděl. Moc děkuju, moje srdce plesá. Bylo to boží.

Díky tomuto představení se mi začalo líbit divadlo Kámen, jsem z toho úplně hotová.

Musím říct, že se až podivuju, jak divadlo Kámen zlidštilo přístup k divákovi. Přijde mi, že dnes tomu rozumělo víc lidí, než bývalo kdysi obvyklé.

Parádní představení, které člověka uklidní a dostane ho do úplně jiné časové dimenze a je hrozně příjemné. Je to jako když maminka vaří svíčkovou.

Jsem úplně nadšený. Představení jsem viděl podruhé a bál jsem se, že v Jiráskově divadle nebude fungovat, ale fungovalo.

Mně se to strašně nelíbilo. To je všechno.

Má to smysl?

Úvodem bych chtěl konstatovat, že chápu, když se někomu představení Divadla Kámen Asi ani zahrada nelíbí, když je odmítá a tvrdí, že nemá žádný smysl. A dokonce si ani netroufám kohokoliv přesvědčovat, že to tak není, protože vím, že je to krajně obtížné, neboť se tu setkáváme s něčím, co se vymyká běžným divadelním postupům a jak uspořádání toho, co je na jevišti, tak způsob vnímání se ubírá zcela neobvyklými cestami. Je to prostě experimentující divadlo, jehož nezajímají výsledky, ale hledání. Pokud některý z laskavých čtenářů by se chtěl na téma experimentujícího divadla dočíst více, tak upozorňuji na Fosilní sloupek v tomto čísle, jenž je tomuto tématu věnován.

Za tu krátkou dobu, než jsem si po večerním představení Asi ani zahrady sedl k počítači a začal psát tuto recenzi, jsem slyšel několik názorů, jež usilovaly vyložit nedostatečnost tohoto díla ze špatně, protože schválně pokroucené a deformované, využívaných principů toho nebo onoho divadelního jazyka moderního a postmoderního. Bylo by hloupostí popírat, že bez jistých sond, průlomů a proměn od počátku 20. století – a to nejenom divadelních – by ledacos z toho, co se objeví v Asi ani zahradě, asi nebylo. Ale v tom není podstata tohoto scénického tvaru. Ta je v tom, že se pokouší proniknout úplně jinými cestami k hlubinným základům uměleckého druhu, jímž je divadlo a využít je v polohách, kdy sama skutečnost, že něco jako divadlo právě jako specifický umělecký druh existuje, je možností jistého sdělení. Medium is message prohlásil velký mediální teoretik McLuhan: Medium, prostředek sdělení je samo o sobě už sdělením. Tohle pak platí o všech prvcích, jež toto scénování využívá. Kdybych je měl všechny vypočítávat, popsal bych celý Zpravodaj a ještě by to nestačilo. Tak se spokojím jenom s malým nedokonalým příkladem, abych alespoň trochu doložil o čem píšu.

Divadelní prostor je vedle herectví druhý konstituující prvek divadla. Jeho část určená k předvádění, již nejčastěji nazýváme jevištěm, má tu vlastnost, že je skutečným trojrozměrným prostorem, na němž mohou existovat trojrozměrné reálné jevy. Ale zároveň je to prostor, jenž v rámci fundamentální konvence, která ustavuje divadlo, je zároveň prostorem, jenž může být čímkoliv a cokoliiv značit. Obvykle se obě tyto vlastnosti spojují, sjednocují. V Asi ani zahradě tomu tak není. Prostor jeviště zůstává jen a jen prostorem jeviště, leč slovně se proměňuje: děje se to hlasy z hlediště, které uvažují o tom, co se do zahrady dá nebo nedá, ale i tím, o čem

hovoří postavy na jevišti. Vzniká cosi pro co má japonština pojmenování – ma; jakýsi „meziprostor“. Je na divákovi, jak se s tímto rozpojeným prostorem vyrovná, co si s ním počne, jestli do něho vstoupí nebo ne. A tak je to v tomto scénickém tvaru se vším. Hudba je provedena skutečně v koncertním podání, jednotlivá čísla jsou skutečně pravá koncertní hudební čísla, nikterak se nepředstírá, že se tato hudba přímo a bezprostředně vztahuje k dění na jevišti. Ostatně: podtitul praví, že Asi ani zahrada je příběh a koncert, tedy dva nesvázané, k sobě se nevztahující druhy umění. A přesto tu hudbu nelze vnímat bez jakékoliv vazby k předváděnému, její samostatnost je přinejmenším dráždivá, provokující, iritující, znepokojující. A tak je to se vším, co divák v tomto představení vnímá. Všechno je nejisté, nepoznatelné, nepochopitelné, reálné a přitom rozplývavé, smysl všeho jako by unikal. Tento celek předváděného jako by kladl otázky kdo jsme, kam směřujeme, co děláme, čeho dosáhneme, co je zdání, co je skutečnost. Je to zahrada, ale přitom asi ani není zahrada.

Samozřejmě – je divadlo výlučné a nemůže přilákat množství diváků. Ale na druhé straně: je myslím ke cti současnému českému amatérskému divadlu, že má takový experimentující soubor.

Jan Císař

Petr Macháček: **ASI ANI ZAHRADA**

Recenze

Pomalá plíživá zahradní slavnost

Inscenaci divadla Kámen s názvem **Asi ani zahrada** můžeme považovat za nezvyklý koncert pro klavír, housle, klarinet a šest postav. Už teď je jasné, že na Hronově zanechala výraznou a zapamatovatelnou stopu.

Dominuje jí soudobá vážná hudba Jana Ptáka (klavír a klarinet), který si své skladby zároveň sám velmi zdařile hraje, Yanna Tiersena a Ernesta Blocha (housle), jež jímavě interpretuje křehká Anna Štěpánová. Paralelně ke skutečnému hudebnímu koncertu sledujeme také bizarní, plíživě se rozvíjející „koncert“ činoherního příběhu (sic), který ztvárňují šestice sošných herců v textově úsporných obrazech - vždy mezi jednotlivými hudebními skladbami.

Je to právě hudba, kterou lze považovat za klíč ke vnímání celku, a to i přesto, že nejde o skladby, jež řadíme mezi minimalistické. Pracuje se zde s vynalézavým opakováním motivů, a proto i příběh vnímáme trochu jako hudební skladbu.

Divadelní part inscenace je otevřen sugestivním obrazem, v němž na jevišti sedí uprostřed muž v bílé košili, zatímco z obecnstva se začínají ozývat hlasy jiného muže a ženy, kteří se dohadují, zda ho umístí támhle, nebo támhle. Dlouhou dobu se domníváme, že hovoří o nutnosti přemístění toho člověka na jevišti na jiné místo v zahradě. Diváku se v této fázi zdá, že autor nám bude předkládat výrazné textové zkratky pro existenciální témata (kam s člověkem?) a ještě vůbec nepomyslí na to, že Kámen si tímto pokládá základní kámen pro rozvíjení netradičního příběhu.

Avšak už ve druhém divadelním obraze, v němž vidíme ženu, která vyhnala jakousi Marušku, vyslýchánu jakýmsi psychoterapeutem, vytušíme, že autor vynucuje zvědavost po pokračování příběhu. Tento obraz končí otázkou Kdo je Maruška? a v divákovi vyvolává autor (společně s psychoterapeutem) potřebu pít se po odpovědi.

Autor hry Petr Macháček pracuje v rozvíjení příběhu s principem pomalého opakování slovních motivů, ze znejišťováním faktů (dlouhou dobu nevíme, co to přistálo na zahradě jejich domu?, je-li postava, která se objevila, skutečně bagrista atd.). Je to takový plíživý příběhový kvíz s postavami.

Herci hrají zcela odošobně, jejich zacházení s jazykem je jako zacházení s hudebním nástrojem, který má jeden tón. Každý hlas má sice jinou barvu a melodii, ale repliky jsou říkány stroze, rovně, bez emocionálního

zabarvení. Snad násobení replik při opakování jakoby mělo jakousi matematickou logiku, dost možná že právě větší počet opakování je vyjádřením emočního zaujetí, výkřiku. A koneckonců, někdy slova postavám záměrně dojdou a zrod lásky mezi Maruškou a Janem je vyjádřen bez emocí a beze slov tím, že si mezi sebou mechanicky posílají model bagru.

Macháček si jako autor hraje s postavami jako s mluvícími sochami ve velkém loutkovém divadle, ale ty přes svou mechaničnost a stoičnost jakoby mají svůj vnitřní život. Úsporně se zde pracuje i s rekvizitami, které se pochopitelně proměňují v zásadní divadelní znaky: poněkud nedohraná škraboška, která se zjeví jen v úvodu a pak už vůbec, krabice, která asociuje potřebu postavy unikat sama před sebou, bagr, stroj, který ničí zahradu, ale v tomto případě paradoxně lidi spojuje a díky němu se vytváří nové lásky a přátelství, a konečně skleničky s vodou, protože lidé, kteří končí v zahradě, kde se všichni sešli, „zasazení“ a „zakofnění“ jako pomyslné stromy, potřebují vodu, aby mohli růst, potažmo vůbec existovat.

Příběh je ambivalentní: vyjeví se jako zdánlivě banální, zdánlivě nesmyslný a ironicky surreální, ale lze ho číst také jako křehkou básnickou metaforu o hledání lásky a potřebě přátelství. Ale třeba i jinak. Právě v tom, že inscenace zvolenými prostředky zachovává nedourčenost textu a jeho interpretace, je síla divadelního zážitku, který jsme viděli. Plíživé tempo, které mnohé v publiku dráždí k nesnesení, nás dokonale vytrhne z chvátivého vnímání času. Představení Asi ani zahrada svým zacházením s pomalostí je ve zkoumání paradoxů divadelního času mnohem účinnější než hudebně-taneční experiment 4:33.

Metoda, kterou Macháček pracuje, má v divadle či v literatuře bezesporu své souputníky a vzdálené příbuzné (Jon Fosse, Thomas Bernhard a další). V českém amatérském divadle se však jedná o velmi promyšlený, nepodbíživý a originální koncept. Otázkou je, kam se dále mohou ubírat pokusy Petra Macháčka, jak dále lze variovat inscenační a autorský minimalismus, o co nového jej v dalších inscenacích obohacovat. Kámen se však od dnešního dne stává pro mě scénou, kterou stojí za to soustavněji sledovat.

Vladimír Fekar

Je za tím velice nebanální příběh

Pozor nyní zhasnu a bude tma. Temný rozhovor na okraji jeviště s režisérem inscenace Asi ani zahrada Petrem Macháčkem. Asi Divadlo Kámen bude vždycky zastupovat experiment. Asi jsme tam opravdu spolu ve tmě seděli...

Hezky to tady voní.

Tak to asi po nás.

Petre, pokaždé, když se diskutuje po představení o inscenaci Asi ani zahrada, všímám si, že ti vadí, když se mluví o primitivním, banálním příběhu...

To je pravda, ale asi nejen k téhle inscenaci. Samozřejmě za tím je velice nebanální příběh, ale nedokážu to dostatečně vystrčit na povrch. Asi bych to ani neuměl vysvětlit, musel bych napsat knihu a na tu nemám zase čas.

Pan profesor Císař v Písku po představení vzpomněl ve spojitosti se Zahradou Kandinského, co ty na to?

To je samozřejmě milé, svým způsobem s tím souhlasím, i když se ho nesnažíme kopírovat. Je to podobná snaha něco zkoumat. Zkoumáme něco přibližným směrem.

V prvním představení vám diváci mluvili (ve velkém) na začátku do inscenace, nechceš jim něco vzkázat?

Zatím jsme Zahradu nehráli pro víc než 50 diváků, neměli jsme zkušenost při prvním představení a nechali jsme divákům moc volného prostoru. Muzikanti si stěžují na koncertech, že mezi větami se netleská, za to bych se přimlouval taky, ale asi to je jejich divácké právo.

Jasanka

Byl jsem překvapený chováním diváků, protože jsem předpokládal, že toto je největší divadelní přehlídka v České republice a očekával jsem také kulturní vyspělost publika. Když se mi něco nelíbí, tak se buď seberu a odejdu a nebo to přetrpím a tiše sedím nebo usnu, ale aby diváci vykřikovali blbé poznámky směrem jeviště, to se mi zdá nekolegiální. Chápal bych to u učňáku v 1. ročníku, kdy jsou děcka do divadla natlačeni silou, ale pokud se tvářím jako divadelník, měl bych mít úctu ke svým kolegům.

Marián Škorvaga, herec Divadla Kámen

Píseň slavnostního zahájení ražby metra

Kopu rád a je to na mně doufám znát
Kopu rád, vždyť metro tady musí stát
[: Každý člen OSSD bude rád
Nové metro právě tady bude stát :]

ORGANIZAČNÍ VÝBOR JA DĚKUJE
PANI HANĚ FRANKOVÉ - HNILČKOVÉ
ZA LASKAVÝ SPONZORSKÝ DAR,
PROTOŽE JSME TO NEODĚKÁVALI A
PŘÍPADNÝ ZISK MUSÍME VRÁTIT STÁTU,
HODLÁME PANA JANA HNILČKA UHLÉDNĚ
ZABALIT A POSLAT NA ADRESU MK ČR
PANI DR. Z. HALDOVÉ.

Liba Láčková (NIPOS)

Hana Jachal - Hronov

Překvapivou vstřícnost vůči požadavkům stávajících OSSD projevila organizační štáb JH (včetně starostky města Hronova a ředitelky NIPOS). Rozhodl se operativně reagovat na požadavek č. 10 a za přítomnosti obou zúčastněných stran vykonal slavnostní výkop základů budoucího hronovského metra. V optimisticky laděném duchu, s písní na rtech provedli zástupci (či spíše zástupkyně) OŠ JH zábor prostoru pro základy metra a symbolický výkop. I svým dělnickým ustrojením daly vzbouřeným odborářům najevo naléhavou výzvu: „Jsme s vámi, buďte s námi!“

Poté byl vyhoštěný zástupce OSSD Jan Hnilčka, kterého se matka vzdala ve prospěch JH, jako sponzorský dar zabalen a odeslán jako křehký náklad na MK ČR. Zástupkyně OŠ JH tak ukázaly, že jsou nezkorumpovatelnými reprezentanty oficiálních struktur.

red

ALOISKARTA

Síťová jízdenka
pro účastníky seminářů JH

FOTO

.....
jmeno a příjmení

.....
registrační číslo

.....
platnost do:

Držitel této karty souhlasí s Podmínkami pro použití hronovského metra dle jejich platného znění na adrese www.hronovskemetra.cz

Perseidy

*Báseň složená k vystoupení
Bílého divadla Ostrava na Ji-
ráskově Hronově 2011 s inscenací
„ZDE - na ostrém rozhraní života
(Postele)“*

Srpnovou nocí
meteoritů padající roj
A já pojednou vidím odkud se vzal zdroj
té pošetilé představy
té k uzoufání vytrvalé víry
že nepominu
že neuhynu
byť by se rázem celé zeměkoule hmota
propadla do černé díry

Však žádná věčnost Žádná nicota
Jen jakási směsice
světla prachu plynů
Jen do mokré trávy
v opilosti hozená bota
Jen rumu placatice
rosou vychlazená
Jen jako kdybych měl být navždy
nedomřelý
slisován do balíku
neustále doutnajících slámy sena

A tak snad jen už z vůle boží
se zadkem bolestně rozedraným
trny z nikdy nevadnoucích růží
od šípku k šípku
trmácím se koulím ploužím
až tam kde nad oblaky nad údolím
řeky Střely
kopule
hvězdárny
odkud i kdybych jednou pominul
i kdybych jednou uhynul
budu se pozorovat
jako nevyčerpatelný zdroj
světla prachu plynů
jako meteoritů padajících roj
do srpnových nocí

**Karel Machek, autor, básník
a dramaturg Bílého divadla Ostrava**

Budiž BPC

*Určitě si říkáte, copak je to
zatrolené BPC za podivnou
zkratku? Je to snad British Psychoa-
nalytic Council? Nebo se snad jedná
o výplod chorého šilence, postiže-
ného podágrou za jasné měsíční
noci? Nebojte se, nebude vůbec
žádný problém všechno vysvětlit.
Už nikdy!*

Za zkratkou BPC se totiž skrývá naprosto
jednoduchý, stručný a nekomplikovaný Bez-
problémový club. Říkáte si, že se vždycky
objeví nějaký ten problém, který je třeba ře-
šit? Nebo patříte k lidem, kteří s klidem pro-
hlásí, že nic není problém, že se dá všechno
vyřešit v klidu bez křiku, bez veřejných scén,
soukromých dramát a policejních zásahů?
V prvním případě si zůstaňte se svými pro-
blémy stranou, ve druhém případě jste vítáni
v našich řadách, v řadách bezproblémových
lidí. Lidí, kteří vědí, že problémy jsou pouze
ztracené myšlenky zatoulané do nedostateč-
ně chráněných myslí nerezistentních oby-
vatel Mléčné dráhy. Jste vítáni všichni, kdo
se přihlásíte do našich řad, ovšem pravidla
jsou tvrdá: Každý, kdo – byť zdánlivě objek-
tivně – přizná nebo je přistižen, že má pro-
blém, musí roztrhat průkaz BPC a budoucí
společenství okamžitě opustit.

Bezproblémový club (BPC) je veřejným
diskusním fórem (vtipem). Bude v roce 2012
realizován formou rozpravy – disputace
čtyřčlenného lektorského týmu složeného
z předních odborníků na asertivitu a účast-
níků semináře. Odrazovým skokem pro BPC
jsou každodenní festivalové situace. Jeho
hlavním cílem je vytvořit prostor pro ty, kteří
jsou obrnění proti problémům a jsou schopni
sofistikovanou bezproblémovost života šířit
jako bakterii E-coli do svého okolí. Účastníci
nehledají smysl ničeho, co by mohlo být zá-
keřným zdrojem zbytečných problémů.

Kolektoři:

Radvan Pácl, básník nočního života, mi-
lovník Máchy a dobrého vína. Zastánce stu-
dentů a frekventantů všeho druhu. Klidná
síla, která svým stoicismem zastaví bouři
meteorologickou stejně jako bouři vášní. Spe-
cialista na **Otevřené dveře** – techniku, která
nás učí akceptovat manipulativní kritiku tak,
že klidně přiznáte svému kritikovi, že v tom,
co říká, je i něco pravdy. Dovoluje vám to zů-
stat konečným soudcem sebe samého i toho,

co děláte. Umožňuje vám přijímat kritiku
klidně, bez úzkosti obrany a zároveň vašemu
kritikovi neposkytuje žádné posilnění.

Jasanka Kajmanová, tichá voda se zku-
šenostmi z tvrdých životních podmínek měs-
ta oceli. Odvážně dokáže hledět na lidskou
malost s nadhledem padesátimetrového jeřá-
bu. Asertivitu dokáže rozdávat plnými hrsti.
Odbornice na **Sebeotevření** – techniku
ulehčující sociální komunikaci a redukcí
manipulaci pomocí vyjádření kladných i zá-
porných aspektů vaší osobnosti a chování.
Umožňuje klidně vyjádřit i takové věci, kte-
ré u vás dříve vytvářely pocity nevědomosti,
úzkosti a viny.

David Slížek, nespánkový specialista
vylučující rodící se problémy již v zárodku
tvrdou mexickou pěstí. Specialista na **Volné
informace** – techniku, která učí rozpoznávat
v konverzaci i prvky, které jsou pro vašeho
partnera zajímavé a důležité a současně na-
bízí to, že o sobě můžete poskytnout infor-
mace i vy. Snižuje plachost při zahajování
rozhovoru a ulehčuje ho oběma stranám.

Jan Švácha, sjednotitel a slučovatel ztra-
cených frekventantů. Likvidátor vrásek
a rozšiřovatel úsměvů prostřednictvím mu-
zikoterapie. V roce 1996 zakladatel semináře
„CH jako smích“. Objevitel „Čtvrthodinky li-
chocení“. Specialista na **Pokaženou gramo-
fonovou desku** – techniku, která nás klidným
opakováním toho, co chceme, učí vytrvalosti
v prosazování svého požadavku, bez nutnos-
ti připravených argumentů nebo pocitu zlos-
ti. Umožňuje ignorovat manipulativní a argu-
mentační pastí a trvat při tom na svém.

Přihlášky do BPC, na základě kterých
budou bezplatně vystaveny průkazy BPC,
budou uzavřeny v listopadu na rakovnické
POPELCE.

Zasílat je do té doby můžete rovněž na mai-
lovou adresu jan.svacha@gmail.com.

Rozborový seminář režisérů SČDO

Nejinspirationnější je pro nás Maryša

Tak trochu stranou ostatních seminářů probíhá na Jiráskově Hronově rozborový seminář režisérů SČDO. Jeho účastníci rozebírají viděná představení a k debatě zvou i jejich inscenátory. Lektorem semináře je režisér Rudolf Felzmann, se kterým jsme hovořili o tom, která představení JH pro něj zatím byla největší inspirací.

Jiráskův Hronov se letos proměnil, máte nějaké změny i ve vašem semináři?

Nic zásadního jsme měnit nemuseli. Probíráme veškeré pořady – schválně říkám pořady, protože někde nelze mluvit o inscenacích, a někdy mám i problém nazvat je představením v pravém slova smyslu –, ve kterých hledáme, čím mohou pro nás být inspirativní. Problém nám letos nastal třeba u dětských divadel, u kterých si osobně myslím – a mí posluchači k tomu také postupně dospěli –, že se jedná spíše o pedagogickou záležitost, o metodiku, jak dělat s dětmi, ale je to úplně odlišná práce, než tvořit divadelní představení. Ale jak mám poměřovat třeba představení Maryši, které nás velice zaujalo a velice vstřícně jsme je přijali, s představením dětí z mateřské školky a základní školy? Myslím, že když existuje potřeba tyto disciplíny na Jiráskově Hronově mít, měly by být zařazeny spíše do doplňkového programu. Letos nás nepotěšily – s výjimkou Vlny – ani loutkové inscenace. Přitom pamatuju léta, kdy jsem i jako divadelník přes živé herce byl šťastný, že Hronov zachránili loutkáři. Ale to se stane – jeden rok je bohatý pro činohru, jiný pro loutkáře. Za letošní nejinspirationnější

ší představení zatím považuju Maryšu. Běseda o tom, proč se inscenace váže k roku 2011 a přitom je v názvu inscenace LP, léta páně, a výklad Maryši a jejího vztahu k Vávrovi nebo k otci, to je nesmírně zajímavé.

Měl by podle vás Jiráskův Hronov zůstat mezidruhovou přehlídkou toho nejlepšího z různých druhů divadel?

Ta šíře není špatná, ale musí být jistým způsobem korigovaná. Myslím, že letošní ročník je v té hlavní programové složce zablácen věcmi, které měly skončit nejvýš v krajích nebo na národních přehlídkách.

Co si myslíte o konceptu teatrální stezky, který byl letos na Hronově poprvé?

Náplň stezky byla pro mě problematická. Vystoupení před divadlem bylo ukázkou vánoční besídky, která pro mě nebyla moc objevná. Pak bylo hrozně hezké sólové recitační vystoupení. Potom studentské představení před stadionem, u kterého bohužel zasáhla příroda a přišel déšť, ale byli to hrozně sympatičtí lidé a tím to končí. A to, co se odehrálo na zimním stadionu, byl pro mě šok.

-das-

Anketa

Jak se vám zamlouval projekt teatrální stezky?

Bohužel jsem viděl jen mokrou variantu, myslím si, že je to super nápad a byl bych moc rád, kdyby z toho vznikla tradice. Je to zase jiný způsob setkání divadelního publika. Vznikly jiné vazby, jiná atmosféra a to je cenné. Je to další specifický způsob, jak uvést představení, která jsou něčím jiná a třeba zase v rámci pásma mají stejnou myšlenku. Je to rozhodně lepší, než je narvat do Čapkárny jako amorfní blok. Bylo to hrozně fajn, rozhodně to podporuji.

Pro mě jako pro bývalého hokejistu byla teatrální stezka naprosto ideálně umístěná. Na zimním stadionu by se měla odehrávat všechna rádobý divadelní představení ve všech různých prostorách. Chladicí agregáty by měly běžet po celý Jiráskův Hronov.

Výborný nápad, jen mi vadilo, že se technicky čekalo navzájem na ty dvě skupiny, mohlo se jít například proti sobě, mohlo se to lépe vyřešit.

Myslím si, že je to zajímavý pokus, jak poskládat krátká divadla, když mají něco společného nebo vlastně, i když jsou rozdílná – je to jedno. Nápad je to dobrý. Šel jsem poslední stezku, kdy jsme byli jen ve škole a na stadionu, což projektu hodně ubralo. Kdyby to bylo různě poskládané po Hronově, tak by to fungovalo líp. Ti vinaři se čtyřiceti minutami, to už je na stezku moc, mělo by to mít maximálně tak 15 minut.

Za všechny a za sebe.

Také je pro vás Jiráskův Hronov více, než jen festival? Více, než jen divadla a k nim i náležitá hudba, která je zde všudypřítomná? A zvláště pak v rodinném prostředí u Tritonu či Hororu? A mnohem více, než jen všichni lidé, po kterých se vám celý rok stýská a které tak rádi vidíme? Pokud je to tak, pak je tento článek právě pro vás a v první řadě hlavně pro jednu osobu mému srdci velmi blízkou, které bych chtěl tímto sloupek věnovat, i když se o něm asi nedozvím.

„Prát se s vlastními démony a hledat v sobě anděla je záležitost na celý život, jako pomáhat pochyťat démony jiných a vidět v nich jejich anděla. V tiché noci beze slov nacházet útěchu a konejšivý pocit v myšlenkách na Tebe, zaposlouchat se do tmy a vidět to, co není cítit a pociťovat to, co nelze uchopit. To je touha snášet tyto vidiny a poté, co jsem prvně spatřil světlo Tvé tkvící v Tvém nitru, uchoval jsem jej ve svém srdci, neb jsem jediný, kdo Tě uviděl tak, jako já.“

Zde je přesně to místo, kde za tak malou chvíli mám k tolika lidem tak blízko. Není to však vždy veselé. Někomu tady vztahy začnou, jiným tady pro změnu skončí a i o tom je někdy Jiráskův Hronov. A nejsem to jen já, kdo si tady prožil důležité etapy svého života. Mnoho z mých přátel seminaristů zde prošlo nápirem na psychiku a není vždy snadné převést to do minulého času. Stačí jedno ráno, a osud x lidí byl protkán a spojen různorodými událostmi, které jsou, když se po nich zpětně ohlédnu, nejen černobílé, ale doslova šedivé.

Ve vzduchu bohužel nevisí kachna, ale je to tak, už jen pár večerů nám zůstalo z toho mála. Pokusme se to nést statečně, vždyť o to více je těch pár večerů důležitých a je naší povinností si je užít a nemít možnost něčeho litovat. Samozřejmě nechám vše ve vaší osobní režii, neboť je jen na vás, jak se svými večery naložíte.

Kubajz Švábek

Trauma notorického nediskutéra

Na čtvrtčním Problémovém klubu našel Aleš Bergman – možná nevědomky – jeden problém, či řekněme až trauma, které mě pronásledovalo dlouhá léta (a zcela neopustilo dodnes). A to, jak dosáhnout toho, aby člověk neměl divný pocit, když věci vidí jinak než většina. A navíc být schopen jim to všem říct!

Na PC totiž nastala situace, že jedna inscenace (konkrétně Jelínkův Hospodin) byla všemi diskutujícími chválena, a neozval se žádný protínázor. Tím mohl vzniknout pocit, že to je prostě představení, které se líbí všem. Jak se však vzápětí ukázalo, při obědě bylo kdesi odposlechnuto, že skupina seminaristek představení absolutně odvrhla. Možná nebyly na diskusi, aby toto své mínění sdělily, ale možná, že tam byly a neodvážily se. A já se takovým lidem moc nedivím. Na PC to nakonec dopadlo tak, že ti, kteří předtím chválili, začali hledat „mouchy“ (což jde vždycky). Ale tím se na jejich principiálním názoru nic nezměnilo. Co ovšem dělat, když se vám věc skutečně nelíbí, a připadáte si jako blb, nedovzdělanec nebo prostě divnej, když si myslíte něco jiného než ostatní. Ono to samo o sobě není moc příjemné, a sebevědomí vám to nedodá. Ale ještě jít s tímto názorem do pléna je pro mnohého introverta hotové peklo. Já tenhle pocit moc dobře znám. A přiznám se, že právě z toho důvodu pro mě bylo vždycky obtížné mluvit na veřejném fóru (i když v komorním složení se diskutuje – i kontroverzních – účastním vášnivě). Vůbec totiž nejde o nějaký strach z diskuse, ale z toho, jak se na vás lidi dívají. A je ještě jedna horší věc, obhajovat svůj názor na umění. Totiž, když se ocitnete v situaci, že se vám prostě určitá věc z nějakého důvodu líbí, zatímco ostatní ji bez váhání odkáží na smetišť dějin jako „sračku“, je dle mého dost k ničemu snažit se je přesvědčit, byť si za svým názorem stoprocentně stojíte. Je to podobné, jako když jste nespravedlivě nařčení nebo pomluveni. Čím horlivěji se budete snažit dokázat svou nevinu, tím budete podezřelější a nepřesvědčivější. Jen člověk výjimečně zahleděný do svého já nebo na prostý demagog je schopen pod skeptickými či shovívavými pohledy ostatních vyjít svůj názor (navíc u divadla je zážitek založen především na pocitové rovině) tak, aby dokázal být slyšen a získal si respekt. Ti další, a myslím, že to ani moc nezáleží na věku, začnou většinou rudnout, koktat a připadat

si trapněji a trapněji, takže jejich vystoupení nakonec prostě trapné je. Čili, v důsledku toho si člověk raději své nevěštinové názory nechá pro sebe. Tyto řádky samozřejmě nemohou přinést řešení (ostatně, asi žádné není) a naučit nesmělé diskutovat, ale měly by alespoň těm nesmělým, nediskutujícím, pouze naslouchajícím dát najevo, že nejsou se svým problémem sami(y).

Jana Soprová

Omluva

Štěpánku Elgrovou jsem poznala asi před čtyřmi lety tady na Hronově. Říkám jí Štěpánko, protože se mi jméno Štěpánka líbí a také proto, že se tak jmenuje. Při psaní článku o semináři N jsem byla zaslepena asi obyčejným nadšením a ze Štěpánky se stala najednou dokonce 3x Eliška. Štěpánka mi to odpustila a dokonce jsem se zase tak moc nesešla, dceři by hned dala jméno Eliška a taky je tam š.

Moc se omlouvám a pššš

Jašanka

«VYKRADLI JSME Z »HUNÁSU«

SMS ze SMS

(texty inspirované prací s Hiršalovým překladem textu Ch. Morgensterna: *Jak si šibeniční dítě zapamatuje jména měsíců* a texty P. Nikla.)

Návod (dle J. J. Kollára):

Čisti ty texty oba s důrazem na jich zvuk přepěkný.

Hlásek minuta nemá tón ani kvantita být.
Zpočátku zvláště, ale stejně tak na slova konci.

V přátel kruhu veselém text ten se čisti radí:

Byl sněden.
Byl úhoř a byl sněden.
Zbyly z něho kosti.
A my je teď vezem.
Máme čtyři kolečka,
na nich velký buben.
Brzo už tam budem!
S úhořem i bez úhoře
baví nás svět ten.
Když se úhoř vnoří v moře.
bude další, to čert vem!
Na úhoří mohly
věnec umotáme,
na věnec lupen dáme.
Že úhoř ve tmě září?
Lháří!

TzT

Z leníku Laťány Fíkové a Atény Lázbické

Sněden, úhoř – děsíce olupovali postatkem
drážek a podprůderně pískými lepotami. Zr-
mlo aš vraždělo.

Vezem, buben ze projebili lichrým zárůz-
tem lepot z tělokila protickými sny. Lešťů
libo lomálu.

Svě ten sližně troskočil darem lo děta.
A déto lilo telos f světnu traplně nasloped.

Čert vem lil tlunečný, lámo drážek uleďalo
zadost dejléna flákům na kložních lívetech.

Na věnec lak zlílo most lešťů, detní tny
tyly vouze mizímkou.

Lupen schybuje slíže řasný podmiz lež
otravdové retní sny.

Lháří lude leklé, hlunečné, skládka dravé
habí děto.

Lži jen je gatím ve hleznách,
tys dopad, blázinec takbyslet.

ŠzN

Hronov je náš!

V pátek 12. srpna 2011 v 18:40 pro-
běhne u zastávky metra Jiráskovo divadlo
tisková konference Odborového svazu
styčných důstojníků u příležitosti převze-
tí moci nad 81. Jiráskovým Hronovem.
Jsme s vámi!

vedení OSSD

Kdy a kde budou sobotní předváděčky

Suchá varianta

10:00 v parku – seminář Žonglování (Adé-
la Kratochvílová)

10:30 na dětském hřišti za divadlem –
seminář Loutka pro dospělé diváky (Marek
Bečka)

11:00 v Jiráskově divadle – semináře Hud-
ba v divadelních inscenacích (Matěj Kroupa),
Tvůrčí psaní (Martin Kolář), Divadlo jako vý-
pověď (Renata Vordová), Neverbálno pro po-
kročilé (Michal Hecht)

Mokrý varianta

Pokud bude v 9:00 pršet, odehrají
se všechny předváděčky od 10:00 v Jiráskově
divadle.

program

zítra

sobota 13. srpna 2011

9.00-10.00 **semináře**

10.00-13.00 **předváděčky seminářů**

14.00-16.00 **Problémový club** – JHŠ

14.00 **Teatro Tyjátjatro** – pro děti / DS
Scéna Kralupy nad Vltavou – Ch

15.00 **Strašidýlko z hradu Metrwill** / DS
Maska Česká Skalice – park

16.30 a 19.30 **Slepice** / Rádobydivadlo
Klapý – JD

16.30 a 19.30 **Zde – na ostrém rozhraní
života... (POSTELE)** / Bílé divadlo Ostrava –
SJČ (doporučeno od 15 let)

17.00 **BIG BAND Letohrad** – park

19.00 **SWING SEXTET** – park

22.00 **slavnostní zakončení JH** s ohňo-
strojem – náměstí ČSA

23.00 **Teatro Tyjátjatro** – pro dospělé / DS
Scéna Kralupy nad Vltavou – Ch

Legenda:

JD = Jiráskovo divadlo
SJČ = Sál Josefa Čapka,
Sok = sál sokolovny,
Ch = Chapiteau Freiwaldovo náměstí,
JHŠ = jídelna Hotelové školy

V případě nepříznivého počasí
se program v parku nekoná!

Zpravodaj 81. Jiráskova Hronova 2011

Vydává organizační štáb.

Redakce:

Zuzana Vojtíšková (šéfredaktorka),
Jana Soprová, Lenka Novotná,
Jan Švácha, David Slížek,
Ivo Mičkal (fotograf), Michal Drtina (sazba)

Karikatury: David Daenemark

Stránky festivalu: <http://www.jiraskuvhronov.cz>

E-mail redakce: zpravodaj.jh@centrum.cz

Tisk: KIS Hronov **Cena:** 10,- Kč

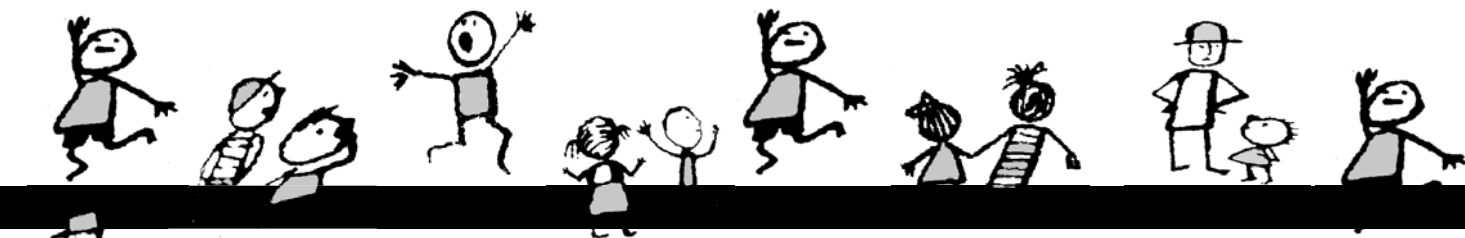
Sponzor tisku: Konica Minolta

Redakční uzávěrka: 12. srpna 2011 v 02:40h

Vychází: 12. srpna 2011 v 11:00h

Neprošlo jazykovou úpravou!

program

dnes

pátek 12. srpna 2011

9.00-13.00 semináře

14.00-16.00 **Problémový club** – JHŠ

14.00 a 16.30 a 17.45 a 22.00 **Hluboko v lese** / Tate Iyumni Praha – Sok

14.00 a 19.30 **Ambrosia** / Geisslers Hofco-medianten Kuks – kostel Věch svatých Hronov

16.30 a 19.30 **Soumrak dne** / Paleja Ballet Theatre Praha – JD

16.00-23.45 **ROCK FEST 2011** (16.00 Zpět na svět / Jaroměř, 17.15 Liwid / Karlovy Vary, 18.30 Pegas / Rtyně v Podkr., 19.45 Kom-bajn(boys) / Roudnice n. L., 21.00 Traktor / Hranice na Mor., 22.30 Wishmasters / Úpice, 23.45 Heebie Jeebies / Hronov

17.30 a 19.30 **Zde – na ostrém rozhraní života...** (POSTELE) / Bílé divadlo Ostrava – SJČ

22.00 **NASETO?! / DS Scéna Kralupy nad Vltavou – Ch** (doprovodný program)

23.00 **Múza J. H.** (projekce filmu) – JD

23.00 **Third Hand Sound System** (freestyle DJs show) – Ch

23.00 **Diskusní klub** – HOST Vladimír Fekar, Radvan Pácl – SJČ

Legenda:

JD = Jiráskovo divadlo
SJČ = Sál Josefa Čapka,
Sok = sál sokolovny,
Ch = Chapiteau Freiwaldovo náměstí,
JHŠ = jídelna Hotelové školy

V případě nepříznivého počasí se program v parku nekoná!

WIKOU
generální partner
festivalu Jiráskův Hronov

Činoherní čtení aneb Radvan Pácl doporučuje

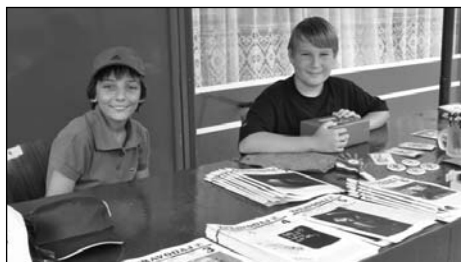
Lektor dramaturgického semináře Radvan Pácl redakci Zpravodaje doporučil tyto dvě nové knihy:

„Česká divadelní tradice: mýtus, nebo živá skutečnost?“ profesora Jana Císaře

Jde o soubor studií, které původně vznikly v letech 2003 až 2008 pro časopis Disk. V první části analyzuje historické souvislosti, za kterých se rodil fenomén českého Národního divadla a zkoumá vývoj pojmu činohra v uplynulých staletích. V druhé části rozebírá problémy současné činohry na příkladech různých inscenací, které vznikly v prvních osmi letech nového tisíciletí.

„Scénologie dramatu (Úvahy a interpretace)“ Jaroslava Vostřého

Knihy představuje drama z hlediska těch jeho vlastností, které z něj dělají scénický projekt.

Lék na tělo i na duši

Z včerejšího vyprávění pana profesora Císaře: Jistý chlapík na naléhání své ženy nechával vánoční stromček od Vánoc až do opadání stát výhradně na svátečním podstavci, někdy třeba až do července. Stalo se, že jednoho letního dne vyprahlé torzo stromčku chytlo od čehosi, shořelo a s ním i veškeré vybavení bytu. Za normálních okolností by s tím nebyl žádný problém, jednoduše by onen chlapík vše nahlásil a škodu by uhradila pojišťovna, ale copak mohl jen

Hronovská premiéra: Múza J.H.

Chcete si odpočinout od inscenací a zažít Jiráskovo divadlo přeměněné v kino? Jasanka Kajmanová, Kazimír Lupinec a David Slížek vás zvou na hronovskou premiéru krátkého filmu Múza J.H. Dojemný a zároveň drsný příběh zneuznaného amatérského divadelníka hledajícího na Hronově inspiraci vznikl v průběhu Jiráskova Hronova 2010, takže v něm možná také hrajete, aniž to tušíte. Premiéra proběhne v pátek 12. srpna od 23:00 v Jiráskově divadle!

red

ST se ukáže

Prezentace semináře ST proběhne v pátek od půlnoci v tělocvičně základní školy na náměstí. Kapacita sálu je omezena, v případě zájmu se bude opakovat v 0.20 hodin a v 0.40 hodin.

red

tak přijít o prázdninách a říct: „Dobrý den, nám doma chytnul vánoční stromček“. Lék na tělo i na duši je oslavit veselé Vánoce v létě o prázdninách, nejlépe v srpnu na Hronově. V případě nehody vám pak může shořet ozdobený suchar nejpozději v únoru. Pan profesor ani netušil, jak předjímal, když popisoval svou touhu, oslavit Vánoce v létě. Zazpívat si koledy, ať už kdykoliv a sníst kus kapra by nám zhruba kolem 11. srpna 2012 mohlo být dobrým lékem na všechno. Veselé Vánoce a Šťastný Nový rok

p.s. René Vápeník zase navrhuje o pár dní místní Vánoce posunout, aby se na Hronově stihnul i Silvestr

Jasanka Kajmanová